

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปริมาณความต้องการใช้น้ำและการปรับตัว

ของเกษตรกร ในตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวพิมพ์พัลลภ ประสพโชคชัย

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสาธารณสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริศรา เจริญปัญญาเนตร

บทคัดย่อ

การศึกษาปริมาณความต้องการใช้น้ำและการปรับตัวของเกษตรกร ในตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการน้ำของเกษตรกรที่ปลูกข้าวนาปรัง ในพื้นที่ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรต่อปัญหาภัยแล้งทางการเกษตร ในตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดการปัญหาภัยแล้ง ในตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้ ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าว โดยการคำนวณจากปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิงในพื้นที่ศึกษา รวมอัตราการซึมลึกของดินจากพื้นที่อ้างอิงและการเตรียมแปลงสำหรับการเพาะปลูกในพื้นที่ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้สามารถประมาณการความต้องการน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกข้าวได้เป็นรายสัปดาห์ ในขณะที่การปรับตัวของเกษตรกรชาวนาต่อปัญหาภัยแล้งทางการเกษตรในตำบลสันกำแพง โดยการใช้แบบสอบถามกับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง

ผลจากการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้น้ำสำหรับการปลูกข้าวนาปรังในพื้นที่ศึกษา คือ 1,490.21 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ในขณะที่โครงการชลประทานแม่กวงได้จัดสรรน้ำชลประทานสำหรับการนาปรัง 1,406.16 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ดังนั้นในช่วงฤดูกลทนาปรัง มีปริมาณน้ำต้องการการจัดสรรเพิ่ม 95.08 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ โดยสัปดาห์ที่มีความต้องการปริมาณน้ำมากที่สุด คือ สัปดาห์แรกซึ่งเป็นระยะของการเตรียมแปลง โดยถือเป็นช่วงสำคัญที่ทำให้การปลูกข้าวประสบความสำเร็จ โดยที่พื้นที่ที่มีปริมาณความต้องการน้ำจัดสรรเพิ่มมากที่สุด คือ หมู่ 9 เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกข้าวมากอีกทั้งในพื้นที่ไม่มีเส้นทางน้ำไหลผ่าน

ผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง เนื่องจากภัยแล้งหรือน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นเกิดขึ้นมานานแล้วและมีความรุนแรงมาก

เมื่อ 4-5 ปีก่อน ส่งผลให้เกษตรกรในขณะนั้นปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตในขณะนั้นจนคิดว่าเหมาะสมกับพื้นที่แล้ว ในขณะที่ปัญหาก็แล้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันยังไม่มี ความรุนแรงเท่า ทำให้เกษตรกรไม่ได้ปรับเปลี่ยนด้านวิธีการผลิตข้าว วิธีที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติ ได้แก่ การปรับที่นาให้สม่ำเสมอ การใช้แหล่งน้ำจากแหล่งใหม่ การเลื่อนการเพาะปลูก วิธีการจัดการที่เกษตรกรรวมกลุ่มกันปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การจัดการน้ำ การจัดการดิน การเลี้ยงสัตว์

Independent Study Title	Water Consumptions and Adaptations of Farmers in San Kamphaeng Sub-district, San Kamphaeng District, Chiang Mai Province
Author	Ms. Pimwarun Prasopshokchai
Degree	Master of Science (Public Disaster Management)
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Arisara Charoenpanyanet

ABSTRACT

The study was conducted to find out to require water consumptions and adaptations of farmers in San Kamphaeng Sub-district, San Kamphaeng District, Chiang Mai Province. The objective of this study was 1) to carry out of irrigation water consumptions of off-rice, 2) to study adaptations of farmers in San Kamphaeng Sub-district, San Kamphaeng district, Chiang Mai province, and 3) to suggest the ways for drought managements in San Kamphaeng Sub-district, San Kamphaeng District, Chiang Mai Province. The methodology of this qualitative research was outlined. Water requirement for the growth rice by using a count using water in reference studied area, evapotranspiration, soil percolation and ground preparation. It can be seen that from this study it eastimated water requirement for the growth rice per week. As the result, the farmer in San Kamphaeng Sub-district qualified to a drought problem by using questionnaires of documentary research.

The result shows the water requirement of growth rice in double-crop field was 1,490.21 cubic meters per plantation. While the Maeguang irrigation project supplied the water in double-crop field was 1,406.16 cubic meters per plantation. Therefore, the amount of water requirement from the double-crop field was 95.08 cubic meters per plantation. The most water requirement for the growth rice was first week of soil preparation for the double-crop field. The studied area which was the most request of the water requirement was Mu 9. Because of it had a lot of area for growth rice and lacked of water in village.

It can be concluded that the target group of farmers received the affect from drought. The affect of this make a farmer chance a product processing. While the farmer doesn't change cultivation of rice such as growing rice earlier, soil preparing, digging waterway and canals.